

MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI

musi stanąć na czele Państwa.

Odezwa organizacyj zawodowych, społecznych i gospodarczych.

„Pierwsze lata odrodzenia Rzeczypospolitej stały się okresem bolesnego rozpanoszenia się nad całym życiem naszym społecznym, gospodarczym i moralnym brutalnych walk o interesy grup i koteryj, karierowiczostwa jednostek i prywaty.

Powołany do pieczy nad dobrem Państwa Sejm Rzeczpl. nie spełnił swego obowiązku, nie stanął na wysokości zadania, lekkomyślnością swą i wąskimi partyjniactwem poniżając samą zasadę parlamentaryzmu. W życiu i stosunkach naszego Sejmu znajdowały się przyczyny ogólnej demoralizacji społecznej, grożącej zalaniem całemu społeczeństwu. Sejm ten nie odpowiadał ani istotnemu układowi sił społecznych w państwie, ani nie zdobył się na inicjatywę twórczej celowej pracy dla dobra ogólnego. W większości swojej wrogą potrzebom demokracji i interesom świata pracującego, nie rozumiejący tendencji dzisiejszego życia społecznego, niezdolny do przeprowadzenia koniecznych reform społecznych, dotyczących warstwy pracowników umysłowych czy fizycznych, miasta czy wsi, stał się nie źródłem mocy i teźny moralnej, ale słabości i rozkładu sił odrodzonej Polski.

Stan taki oddawna już wywoływał obawę o przyszłość kraju u wszystkich, którzy nie ztratili zdolności bezinteresownego patrzenia na przebieg wypadków. Wreszcie musiał nadejść moment reakcji i protestu. Protest ten krwawo przejawiał się w czasie wydarzeń, jakich widownią stała się w ostatnich dniach Warszawa, a które głośnym echem odezwały się w całym kraju, wszędzie poruszając sumienia obywateli. Cena, którą zapłaciła Polska za ów protest, była niezmiernie wielka. To też wszyscy, zdający sobie sprawę z doniosłości przeżywanego momentu, bacznie śledzić muszą za dalszym przebiegiem wydarzeń i czuwać, by krew przelana nie poszła na marne, by stała się ona istotnie posiewem moralnego i politycznego odrodzenia Polski.

Podpisane organizacje zawodowe, społeczne i gospodarcze wyrażają ufność, że

Marszałek JÓZEF PIŁSUDSKI

Wielki Obywatel Polski, Niezlomny Bojownik o wolność i demokrację w Polsce, oparty o zaufanie i wiarę szerokich mas obywateli, poprowadzi dalej niezmiennie swe wielkie rozpoczęte dzieło uzdrowienia naszych stosunków.

W tym momencie całe społeczeństwo winno karnie stanąć do czynu zdecydowanego i ofiarnego. Organizacje podpisane za niezbędne uznają w tej chwili:

objęcie przez Marszałka Piłsudskiego zwierzchniej władzy wykonawczej, rozwiązanie obu izb parlamentarnych, przeprowadzenie nowych wyborów, przeprowadzenie zmian w założeniach organizacyjnych naszego Państwa przez ściśle określenie i rozgraniczenie kompetencji władzy wykonawczej i prawodawczej i przez rozszerzenie uprawnień Prezydenta Rzeczypospolitej.

Za konieczne uznajemy też rozpoczęcie już teraz ze strony rządu kroków, zapewniających klasom pracującym dokonanie głębokich reform społecznych i gospodarczych, stwarzających możliwość gospodarczego odrodzenia Polski razem z Jej odrodzeniem moralnym.

Oto są postulaty, których wypełnienia oczekujemy i realizację których popierać będziemy wszystkimi rozporządzalnymi środkami.

Centralny Związek Kółek Rolniczych.
Zjednoczenie Związków Kółek i Organ. Roln. Ziem Wsch.
Tymczasowa Rada Organiz. Społ. i Gosp. Ziem Wschodn.
Związek Kółek Rolniczych Ziemi Nowogrodzkiej
Związek Kółek Rolniczych Ziemi Wileńskiej
Poleski Związek Kółek Rolniczych
Wołyński Związek Kółek Rolniczych
Centralny Związek Osadników
Towarzystwo Straży Kresowej
Centralny Związek Młodzieży Wiejskiej
Związek Strzelecki
Związek Legionistów
Polska Organizacja Wolności
Związek Teatrów Ludowych
Związek Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych

Związek Zaw. Nauczyc. Polskich Szkół Średnich
Związek Asystentów Wyższych Uczelni
Związek Zaw. Literatów Polskich w Warszawie
Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych
Związek Zaw. Muzyków Rzeczypospolitej Polskiej
Związek Zaw. Pracowników Kolejowych [Z. Z. K.]
Rada Związku Pracowników Spółdzielczych
Związek Mechaników Polskich Szkół Państwowych
Związek Pracowników Państwowych na drogach wodnych.
Centralny Związek Woźnych Państwowych
Akademicka Polska Organizacja Wolności
Akademicki Związek Młodzieży Postępowej
Organ. Młodz. narod. Szkół Wyższ. Rzeczyp. Polskiej
Związek Zaw. pracow. handlow., biurów. i przem. (Sienna 16)

Wzywa się wszystkie organizacje, które solidaryzują się z treścią powyższej odezwy do publicznego oświadczenia się za nią“.

Warszawa, w maju 1926 r.

Sensacyjne oświadczenie Marszałka Piłsudskiego.

Podział na prawicę i lewicę przestarzały. — Polska winna skłaniać się ku Zachodowi.

Reprezentantom prasy oświadczył wczoraj Marszałek Piłsudski, że „podział na prawicę i lewicę jest przestarzały“. On sam **nie uważa się za człowieka lewicy, a tem mniej za człowieka prawicy.** Podział na lewicę i prawicę już od dłuższego czasu nieaktualny, jest właściwie głównym motywem rozwydrzenia partyjnego, które owładnęło stronnictwa sejmowe. **Marszałek uważa Polskę za niedostatecznie silną pod względem gospodarczym, aby mogła sobie pozwolić na jakiegokolwiek eksperymenty socjalne — przeciwnie Polska winna bronić się od złych wpływów płynących ze Wschodu, skłaniać się raczej ku Zachodowi, gdzie równowaga sił socjalnych jest mimo wszystko silniejsza i bardziej ustalona.** Marszałek Piłsudski jest przeciwnikiem rządu wyrażającego program jednej tylko części społeczeństwa.

Rozkaz dzienny pierwszego Marszałka Polski do żołnierzy.

ŻOŁNIERZE!

Nie poraz pierwszy słyszycie mój głos. Ongiś na polach bitew, gdy młode państwo jeszcze ząbkowało jak chore dziecko, prowadziłem Was w boje, które w zwycięstwach pod moim dowództwem wywalczonych na długie wieki odkryły sławą i blaskiem bohaterskie Wasze sztandary.

Po innych bojach przemawiam do Was dzisiaj. Gdy bracia żywią miłość ku sobie, wiąże się węzeł między nimi mocniejszy nad inne węzły ludzkie. Gdy bracia się waśnią i węzeł pęka, waśń ich również silniejsza jest nad inne. To prawo życia ludzkiego. Daliśmy mu wyraz przed paru dniami, gdy w stolicy stoczyliśmy między sobą kilkudniowe walki. W jedną stronę wsiąkała krew nasza, w drugą — krew wasza, przez obie strony jednakowo umiłowana. Niechaj krew ta gorąca, najcenniejsza w Polsce krew żołnierza pod stopami naszymi będzie nowym posiewem braterstwa, niech wspólna dla braci prawda głosi.

Jest prawda twarda i harda o żołnierzach. Wszyscy mamy jedną wspólną siostrzycę wladającą nad pracą naszą żołnierską. Jest nią śmierć, ścinająca kosą tego, na którego palec Boży wskaże. Służb takich nie sprawuje nikt inny prócz nas żołnierzy. Takimi byliśmy, gdyśmy ongiś wzięli Polskę słabiutką i drżącą na swoje bary, by po znojach i zwycięstwach oddać ją współobywatelom silną i pewną życia. Lecz widzimy ją niestety w wiecznych swarach i kłótniach w jakiejś rozkoszy panoszenia się jednych nad drugimi. I gdy dokoła nas wre wszędzie kłótnia i zawiść partyjna, gdy dygoce nienawiść i rozpala się niechęć dzielnicowa, trudno, by żołnierz był spokojny.

A jednak chce być pewnym, że nie kto inny, jak **żołnierz polski pierwszy się ocknie, pierwszy do zgody i braterstwa stanie.** Niech przeto nie myśli wróg żaden czy nieprzyjaciel, że ziemię naszą znaleźć może bezbronną. **Staniemy jak zawsze jeden obok drugiego, by dać za ojczyznę życie,** a wspomnienie o bojach majowych w Warszawie, o tych walkach, któreśmy ze sobą stoczyli, nie dzielić, lecz łączyć nas wtedy z sobą będzie, jak wspomnienie gwałtownej sprzeczki między kochającymi się wzajemnie i kochającymi swą rodzinę braćmi.

Żołnierze, stanąłem znowu na Waszym czele jako Wasz Wódz. Znaćcie mnie. Bez względu dla siebie, stałem zawsze pośród Was w najcięższych Waszych bólach i trudach, w mękach i niepokojach. Znaćcie mnie i jeśli nie wszyscy kochać mnie potraficie, **wszyscy musicie mnie szanować** jako tego, który Was do wielkich zwycięstw prowadzić potrafił, a przy ogólnym zepsuciu i demoralizacji **nie chciał i nie umiał korzystać własnej pilnować lub dochodzić.**

Niech Bóg nad grzechami litościwy nam odpuści i rękę karzącą odwróci, a my stanimy do naszej pracy, która ziemię naszą wzmacnia i odradza.

Rozkaz przeczytać we wszystkich podwładnych mi oddziałach i t. d.

Minister Spraw Wojskowych (—) JÓZEF PIŁSUDSKI, Pierwszy Marszałek Polski.